

Työnhaku tutuksi

- työnhaun oppimateriaali lukioon

Työhaastattelu – ahdistava piinapenkki vai mahdollisuus näyttää kyntensä?

Haastatteluun valmistautuminen ja suunnitelmallisuus esittävät huomattavan isoa roolia. Voit miettiä jo etukäteen vastauksia yleisesti esitettyihin kysymyksiin. Tämä antaa paremmat valmiudet vastata haastattelussa yksityiskohtaista tietoa vaativiin kysymyksiin. Työhaastatteluun valmistautumiseen liittyy myös oleellisesti omien kysymysten miettiminen valmiiksi.

Haastattelujen kysymysrungot saattavat vaihdella laajastikin, mutta tähän on koottu yleisiä haastattelukysymyksiä. Erittäin suositeltava menetelmä haastatteluharjoituksen toteutukseen on pariharjoitus. Parin kanssa voi yhdessä miettiä vastauksia annettuihin kysymyksiin ja omia valtteja valitsemalleen alalle hakiessa. Tällä tavalla voi lisätä rutiinia ja tuntumaa, sekä vastata sujuvammin virallisessa haastattelutilanteessa.

1. Aloitus

- Kerro itsestäsi?

Keskity niihin tietoihin, taitoihin ja osaamisen kertomiseen, jotka liittyvät haettuun työtehtävään. Pitkäkestoista omaelämäkertaa ei kannata kertoa.

- Mitä tiedät yrityksestä/työpaikasta, johon olet hakeutumassa?

Yritykseen hakiessa on tärkeää tutustua yrityksen omiin nettisivuihin. Näin voi selvittää yrityksen toiminnan sisällön, hankkia tietoa yrityksen arvoista ja näkemyksistä sekä tarkistaa yrityksen oman uutisiosion. Seuraa ajankohtaisia uutisointeja yrityksestä ja sen toimialasta.

- Miksi haet juuri tätä työpaikkaa?

Tämän kysymyksen kohdalla kannattaa tuoda esiin taustatietonsa työpaikasta, ja miksi on kiinnostunut juuri kyseisestä työtehtävästä ja yrityksestä. Pieni taustatutkimus auttaa tässäkin tilanteessa, selvittää minkälaiseen yritykseen olet hakeutumassa. Jos haet esimerkiksi pikaruokaravintolan kassalle, kannattaa esimerkiksi kertoa pitävänsä asiakaspalvelutyöstä ja uskovansa työvuorojen olevan sovitettavissa opiskelijan aikatauluihin.

- Miten voit hyödyntää koulutustasi tässä työssä?

Jos et ole valmistumassa tiettyyn ammattiin, mieti minkälaisia ominaisuuksia voisit ky-seisessä työssä hyödyntää, mm. kielitaito, IT-aidot, ryhmätyötaidot, itsenäisen työskentelyn taidot. Koulutusta voi myös kertyä vapaa-ajalla mm. kurssit ja muut lyhytkestoiset koulutukset, mieti voitko hyödyntää näitä

- Mitä olet oppinut aiemmissa työpaikoissasi?

Kerro mitä olet oppinut, erityisesti hyviä puolia ja onnistumisia.

2. Keskivaihe

- Mitkä ovat vahvuutesi ja kehittämisen kohteesi?

Kaikilla on vahvuuksia ja kehittämisen kohteita. Näitä puolia vaan täytyy kaivaa esille, jos et tiedä mitä ne ovat. Koulutuksesta, työkokemuksesta, harrastustoiminnasta ja omista henkilökohtaisista ominaisuuksista kannattaa tuoda esiin juuri niitä asioita jotka sopivat työnantajan toiveisiin. Myös kehittämisen kohteiden kanssa kannattaa olla rehellinen. Jos kokemusta alasta ei vielä ole, osoita kuitenkin oleva innokas oppimaan. Toinen tapa on kertoa heikkoudesta ja kertoa tapa jolla tätä voisi parantaa.

- Mitkä ovat tulevaisuuden tavoitteesi?

Liittyvätkö ne jollain tavoin kyseiseen työhön tai alaan? Jos liittyvät, kerro se haastattelijalle. Jos haluat kartuttaa työkokemusta ja tutustua uuteen alaan, kerro myös tämä. Kaikki aloittavat jostain ja erilaisia työtehtäviä kannattaa kokeilla.

- Millaisen työympäristön haluat?

Työstä riippuen voit mainita toivomuksesi rauhallisemmasta nurkasta tai tapahtumien keskipisteestä. Joustavuus ja sopeutumisvalmius ovat kuitenkin valtteja, älä esitä ehdottomia vaatimuksia.

- Minkälainen tiimityöskentelijä olet?

Kannattaa kuvailla minkälainen roolisi ryhmässä yleensä on, minkälaisen roolin omaksut ja kuinka toimintasi auttaa ryhmää kehittymään. Tässä yhteydessä yleensä keskustellaan myös siitä, toimitko mieluiten yksin vai ryhmässä. Kummallakin työtavalla on etunsa ja haittansa, mieti kummasta pidät enemmän ja miksi.

- Talar du svenska? Do you speak english?

Jos työpaikassa tarvitaan vieraiden kielten osaamista, voidaan kielitaitoa testata myös haastattelutilanteessa.

- Miten käsittelet stressaavia tilanteita?

Kerro tilanteesta, jossa olet huomannut stressaantuvasi ja kerro miten selvitit sen.

- Onko sinun helppo ottaa vastuuta?

Kerro yksittäisestä tilanteesta, jossa olet kantanut vastuuta. Kyseessä voi olla esimerkki koulun projektitöistä tai aiemmista työpaikoista. Kerro myös, miten suhtaudut vastuuseen, haluatko vastuullista työtä heti vai vähitellen työtehtävien kehittyessä.

- Miten suhtaudut ylitöihin?

Vastaa kysymykseen rehellisesti, mieti mihin olet valmis.

3. Lopetus

- Mikä motivoi työssä sinua?

Mieti miksi haet kyseistä työpaikkaa tietyssä yrityksessä. Kiinnostaako yritys hyvän maineen, mielenkiintoisten työtehtävien tai alan kehittymismahdollisuuksien takia?

- Mikä on suurin onnistumisesi?

Tällainen asia voi liittyä työhön, opintoihin kuin yksityiselämään. Tärkeintä on selittää, miksi haluat korostaa kyseistä asiaa.

- Onko terveydentilassasi jotain mikä voi vaikuttaa työntekoon?

Jos sinulla on allergia tai sairaus, mikä voi oleellisesti vaikuttaa työntekoon, kannattaa siitä keskustella työnantajan kanssa jo etukäteen. Onko asia sellainen, että se voidaan hoitaa pienten erityisjärjestelyjen avulla vai pitääkö sinun hakeutua toiselle alalle? Astma tai allergiaoireet eivät leipomotyössä ainakaan parane.

- Mitä harrastat? Mitä kuuluu vapaa-aikaasi?

Työn vastapainoksi vapaa-aika kuuluu olennaisena osana jokaisen työntekijän työhyvinvointiin. Joillakin työpaikoilla työntekijät ovat myös vapaa-aikana keskenään tekemisissä, mieti oletko kiinnostunut tällaisesta.

- Miksi juuri sinut pitäisi valita?

Osoita kiinnostuksesi kyseistä työnantajaa ja työtehtävää kohtaan. Kerro kokemuksistasi (työ, koulu tai vapaa-aika) ja kuvaile, miten ne voisivat olla hyödyksi juuri tässä työpaikassa ja sen työtehtävissä.

- Mikä on palkkatoiveesi? Perustelusi?

Tutustu hakemasi alan Työehtosopimukseen (TES), ja mitä siellä kerrotaan alan palkkauksesta. Usein ensimmäiset kesätyöt aloitetaan palkkataulukon alatasolta ja harjoittelijapalkoilla, mutta työkokemuksen ja ammattitaidon karttuessa myös palkkataso paranee.

- Mitä kysyttävää sinulla on meiltä?

Kannattaa valmistautua muutamalla kysymyksellä, jotka liittyvät esimerkiksi työtehtäviin tai yritykseen. Myös koko haastattelun ajan voi pitää keskustelua kaksisuuntaisena, eli tämä ei ole ainut hetki esittää haastattelijalle kysymyksiä. On tärkeää osoittaa mielenkiito työpaikkaa kohtaan viimeistään tässä vaiheessa.